دورنما

انتقام شکست پالمیرا در حلب

مسکو بار دیگر تأکید کرد که اصرار بر کناره‌گیری بشار اسد از ریاست جمهوری سوریه می‌تواند به مذاکرات صلح ضربه بزند و در همین حال، استان شمالی حلب روز دوشنبه شاهد تحولات مهمی بود که نشان دهنده تلاش‌های جدید گروه‌های تروریستی برای تحت تأثیر قرار دادن پیشروی‌های اخیر نیروهای دولتی در پالمیراست.

سرگئی ریابکوف معاون وزیر خارجه روسیه روز دوشنبه بر مخالفت مسکو با درخواست برخی از معارضان برای کناره‌گیری بشار اسد رئیس جمهور سوریه، تأکید کرد. معارضان سیاسی هرگونه پیشرفت در مذاکرات صلح را منوط به خروج بشار اسد از قدرت کرده‌اند. ریاض نعسان آغا، سخنگوی «هیئت عالی مذاکره کنندگان مخالف سوریه» که تحت نفوذ عربستان قرار دارد، با مخالفت با طرح پیشنهادی بشار اسد برای برگزاری انتخابات زودهنگام، گفت: «اسد برای برگزاری چنین انتخاباتی تلاش می‌کند اما ما با اینکه وی در آینده نقشی در سوریه داشته باشد مخالفیم.» در خواست برای کناره‌گیری بشار اسد در حالی صورت می‌گیرد که در طول چند ماه گذشته تحولات میدانی کاملاً به نفع نیروهای دولتی تغییر یافته است و گروه‌ها شکست‌های سنگینی به‌ویژه در شمال سوریه متحمل شده‌اند و همین مسئله باعث شده تا جایگاه بشار اسد بیش از پیش تقویت شود در حدی که مقامات امریکایی به صورت ضمنی اعلام کرده‌اند که به دنبال تغییر نظام سوریه نیستند. در واکنش به اصرار مخالفان، سرگئی ریابکوف» گفت: «مسئله کناره‌گیری بشار اسد از قدرت چشم‌انداز مذاکرات صلح را محدود می‌کند.» معاون سرگئی لاوروف افزود که روسیه پیشنهاد داده، بحث‌ها درباره سرنوشت اسد باید متوقف شود و این موضوع بعداً از سوی طرف‌های حاضر در مذاکرات و بحران سوریه تصمیم‌گیری شود.

■ حملات جدید تروریست‌ها در حلب

روز جمعه شبه نظامیان جبهه النصره شاخه سوری القاعده به همراه متحدان خود حملات شدیدی علیه مواضع ارتش سوریه و مقاومت در شهرک راهبردی «تل العیس»، «خان طومان» و «تل الاربعین»، واقع در جنوب غربی حلب آغاز کردند. شبه‌نظامیان جبهه النصره حملات خود را از غرب استان ادلب آغاز کردند. منابع رسانه‌ای روز دوشنبه گزارش دادند که ارتش سوریه پیشروی تروریست‌ها در ارتفاعات و شهرک العیس در جنوب حلب را متوقف کرده و برای عملیات بازپس‌گیری آن آماده می‌شود. به گزارش فارس، نیروهای سوری نیز با انجام عملیات‌های متعدد در منطقه از پیشروی تروریست‌ها جلوگیری کرده‌اند و از شدت حملات آنان کاسته شده است. همچنین جنگنده‌های روسی و سوری مواضع گروه‌های تروریستی را به‌شدت در شهرک العیس و ارتفاعات حومه هدف قرار دادند. بر اساس این گزارش، از بامداد دوشنبه، آرامشی نسبی در منطقه برقرار شده و با استقرار نیروهای ویژه، تک‌تیراندازان و موشک‌های ضدزره تاو و کورنت عملیات آزادسازی شهرک العیس در آستانه آغاز است. این حملات گروه‌های مسلح در حالی صورت می‌گیرد که منطقه مورد نظر جزو مناطقی است که شامل آتش‌بس می‌شود. رسانه‌های نزدیک به حزب‌الله انگیزه تروریست‌ها از این حملات را فشارهای خارجی و همچنین اختلافات داخلی آنها عنوان کردند. وب سایت اینترنتی المنار وابسته به حزب‌الله طی گزارشی نوشت: «عربستان و ترکیه به منظور تخریب دستاوردهای ارتش سوریه، گروه‌های مسلح را خواه به تهدید و خواه با تشویق مجبور کرده‌اند که برای مقابله با دولت سوریه وارد میدان نبرد و درگیری‌ها در ریف حلب شوند.» در ادامه گزارش به اختلافات احرار الشام و جبهه النصره اشاره شده است که یک سال قبل در قالب ائتلافی به نام «جیش الفتح» با یکدیگر متحد شده‌اند. المنار آورده است: «ارتباط گروه «احرار الشام» با کشورهای منطقه و غرب مورد انتقاد گسترده سرکرده‌های گروه تروریستی «جبهه النصره» و «القاعده» بوده است، به گونه‌ای که این دو گروه، احرار الشام را به تبعیت از دستورهای «نظام‌های مرتد و کافر» غربی متهم می‌کنند. در مقابل، احرار الشام از جبهه النصره می‌خواهد ارتباط خود با القاعده را قطع کند، مسئله‌ای که گروه تروریستی القاعده آن را نقض بیعت با خود می‌داند.» از سوی دیگر حملات اخیر گروه‌های تروریستی در استان حلب کمتر از ۱۰ روز پس از آزادی شهر باستانی پالمیرا صورت گرفته است.»

رویکرد

مقام امریکایی: برای تحریم ایران قادر به انجام هر کاری هستیم

یکی از مقام‌های امریکا گفت دولت این کشور با توجه به قوانین موجود، قادر به انجام هر کار لازم برای تحریم ایران خواهد بود.

به گزارش فارس، یک مقام دولت باراک اوباما، رئیس جمهور امریکا روز یک‌شنبه ضمن درخواست از نمایندگان مخالف برجام در کنگره برای عدم‌تمدید یک قانون ضدایرانی در حال انقضا، گفته واشنگتن با توجه به قوانین جاری این کشور قادر خواهد بود هر کار لازم برای تحریم ایران، به بهانه انجام اقدامات غیرمرتبط با برجام را انجام بدهد. نمایندگان کنگره در ماه‌های گذشته گفته‌اند قصد دارند «قانون تحریم‌های ایران» که سال ۲۰۱۶ منقضی می‌شود را تمدید کنند. باراک اوباما گفته در حال حاضر این اقدام را ضروری نمی‌بیند و هر گونه اقدام احتمالی در این راستا را به موجب اختیاراتش «وتو» خواهد کرد. یک مقام ارشد دولت اوباما روز یک‌شنبه در گفت و گو با رسانه حامی رژیم صهیونیستی، JTA، گفت: «تمدید قانون تحریم ایران در این مقطع زمانی، با توجه به اینکه تا دسامبر ۲۰۱۶ منقضی نمی‌شود، ضروری نیست.» وی اضافه کرد: «تمرکز ما در حال حاضر بر ضمانت پایبندی ایران به اجرای برجام است.» این مقام امریکایی به قانون‌های دیگری اشاره کرد که می‌توانند تحریم‌ها علیه ایران را بازگردانند یا این کشور را به دلایل انجام فعالیت‌های غیرمرتبط با برجام، مانند آزمایش‌های موشکی اخیر تنبیه می‌کنند. این مقام امریکایی گفت: ما با قانون موجود، «قادر به انجام هر کاری که لازم باشد (برای تحریم ایران) هستیم.» این در حالی است که «بن کاردین»، سناتور حزب دموکرات در اظهاراتی که روز یک‌شنبه منتشر شده گفته تلاش خواهد کرد کنگره را برای تمدید ۱۰ ساله یک قانون ضدایرانی که تا چند ماه دیگر منقضی می‌شود، متقاعد کند. «قانون تحریم‌های ایران» سال ۱۹۹۶ با عنوان «قانون تحریم ایران و لیبی» (معروف به «داماتو») به تصویب رسید. این قانون هر ۱۰ سال منقضی می‌شود و باید تمدید شود. کاردین به پایگاه JTA گفت: «بر سر اینکه مجبور به تمدید تحریم‌ها علیه ایران هستیم، توافق کلی وجود دارد و ما باید این کار را قبل از انقضای آن در پایان سال جاری، انجام دهیم.»

خبر

موضع‌گیری جبهه مردمی فلسطین و حماس علیه محمود عباس

جبهه مردمی برای آزادی فلسطین خواستار استعفای «محمود عباس» رئیس تشکیلات خودگردان شد و حماس نیز به‌شدت اظهارات اخیر وی را محکوم کرد.

به گزارش فارس، «رباح مهنا» از رهبران جبهه مردمی برای آزادی فلسطین از «محمود عباس» (ابومازن) درخواست کرد استعفا کند. براساس گزارش وبگاه «فلسطین‌الیوم»، مهنا روز دوشنبه گفت: «عباس تمامی مرزهای مجاز ملی به ویژه دستور شورای مرکزی برای توقف هماهنگی امنیتی [با اسرائیل] را پشت سر گذاشته است.» این عضو جبهه مردمی تأکید کرد: «عباس با ابراز علاقه مکرر خود برای ادامه روابط با دشمن اسرائیلی و تقویت این رابطه آن هم در سایه انتفاضه کنونی که ۱۰۹ شهید داشته، احساسات ملت فلسطین را جریحه‌دار کرده است.» جنبش حماس نیز با صدور بیانیه‌ای، اظهارات محمود عباس را محکوم کرد. در بیانیه حماس از عباس درخواست شده به این اظهارات «مخالف با منافع فلسطین» پایان دهد. محمود عباس طی اظهارات هفته جاری خود بر ادامه هماهنگی امنیتی با رژیم صهیونیستی تأکید کرده است. وی گفته است که «من با تروریسم مخالفم و خواهان ادامه مذاکرات (سازش) هستم.»

پرحجم‌ترین اسناد فساد مالی تاریخ درز کرد

شوک ۲۶۰۰ گیگابایتی فساد مالی به جهان

گزارش یک

بیش از ۱۱/۵ میلیون سند به حجم ۲۶۰۰ گیگابایت شامل اسناد مالی یک ابرشرکت خدمات مالی به بیرون درز کرده که اسناد مختلفی از جمله اسناد مالی سیاستمداران حال و گذشته دنیا در آن درج شده است. مهم‌ترین این اسناد، مدارک مالی مربوط به فرار مالیاتی ۱۲ رئیس دولت‌های کنونی و پیشین دنیا از جمله ملک سلمان پادشاه عربستان، ایاد علاوی نخست‌وزیر پیشین عراق، نواز شریف نخست‌وزیر پاکستان و ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه است. ظن و گمان‌هایی در این باره وجود دارد که نوک پیکان این اسناد مالی به سمت ولادیمیر پوتین نشانه‌گیری شده است. نام ایران در این اسناد در رابطه با تلاش برای دور زدن تحریم‌های غرب درج شده است.

به گزارش «جوان»، اسناد منتشر شده که گفته می‌شود بزرگ‌ترین درز تاریخ است، از حجم درز اطلاعاتی ادوارد اسنودن در سال ۲۰۱۲ و درز اسناد ویکی لیکس در سال ۲۰۱۰ نیز بزرگ‌تر است. اطلاعات درز کرده که «پاناما پیپرز (Panama Papers)» یا «اسناد پاناما» نام گرفته مربوط است به بیش از ۱۱/۵ میلیون سند مربوط به شرکت خدمات مالی «موساک فونسکا» که چهارمین شرکت بزرگ خدمات مالی فرارمرزی در جهان محسوب می‌شود. این اسناد که مثل موارد قبلی معلوم نیست چگونه به بیرون درز کرده، ابتدا به دست روزنامه آلمانی سودوچه زیتونگ و سپس به دست کنسرسیوم بین‌المللی روزنامه‌نگاران تحقیقی (ICIJ) افتاده و آنها نیز این اسناد را میان بیش از ۱۱۰ رسانه دنیا توزیع کرده‌اند. اطلاعات اولیه منتشر شده توسط کنسرسیوم بین‌المللی روزنامه‌نگاران تحقیقی نشان می‌دهد که اسناد منتشر شده مربوط به فعالیت‌های مالی مقامات سیاسی، ثروتمندان و افراد مشهوری از ۸۰ کشور دنیا در فاصله سال‌های ۱۹۷۷ تا ۲۰۱۶ است. اسناد مالی منتشر شده لزوماً مربوط به فعالیت‌های مالی غیرقانونی مشتریان شرکت «موساک فونسکا» نیست ولی بسیاری از اسناد منتشر شده نشان‌دهنده فعالیت‌های مالی غیرقانونی رهبران تراز اول، به خصوص فرارهای مالیاتی و فعالیت‌های مربوط به پولشویی آنهاست. شرکت موساک فونسکا یک شرکت خدمات مالی مستقر در پاناماست و خدمات مربوط به تأسیس شعب فرارمرزی برای شرکت‌هایی را انجام می‌دهد که مالکان آنها سعی می‌کنند با تأسیس شعب فرامرزی در مناطقی از دنیا که اصطلاحاً «گریزگاه‌های مالیاتی (Tax Haven)» نامیده می‌شوند از مالیات فرار کنند. پناهگاه‌های مالیاتی به مناطق و کشورهایی گفته می‌شود که پرداخت مالیات در آنها حداقل ممکن است.

■ ۱۴۰ سیاستمدار و چهره مطرح

اسناد معروف به پاناما پیپرز نشان می‌دهد که ۱۴۰ سیاستمدار، ثروتمند، چهره ورزشی، دلالان و مقام بین‌المللی حال و پیشین با تأسیس بیش از ۲۰۰ شرکت فرامرزی برای پوشش فعالیت‌های مالی خود استفاده کرده‌اند؛ فعالیت‌هایی که بسیاری از آنها مانند پولشویی، فرار مالیاتی و... غیرقانونی انجام شده‌اند. حدس و تخمین اینکه بر اساس این اسناد چه میزان فساد مالیاتی رخ داده است، برای هیچ کس ساده نیست اما «گابریل زاکمن» استاد اقتصاد دانشگاه برکلی در کتابی که در همین حوزه نوشته است تخمین می‌زند رقم دارایی‌های پنهان در جهان بالغ بر ۷/۶ تریلیون دلار است، یعنی بیش از ۸ درصد از کل دارایی‌های مالی دنیا. نام ۱۲ سیاستمدار معروف دنیا از جمله ملک سلمان پادشاه عربستان، معمر قذافی رهبر پیشین لیبی، فرزند حسنی مبارک رئیس جمهور مخلوع مصر، سیگموندور گونلاگسون، نخست‌وزیر ایسلند، بشار اسد رئیس جمهور سوریه و ولادیمیر پوتین و اطرافیانش نیز در این سندها آمده است. همچنین اسناد مربوط به تأسیس شرکت‌های پوششی فرار مرزی توسط ایران برای دور زدن تحریم‌ها نیز در قالب «اسناد پاناما» منتشر شده است. روزنامه آلمانی «زود دویچه» گفته که در اسناد منتشر شده نام افراد و شرکت‌هایی وجود دارد که به‌رغم تحریم‌های گسترده امریکا و اتحادیه اروپا علیه ایران، با جمهوری اسلامی معاملات تجاری داشته‌اند.

> **اسناد مالی منتشر شده لزوماً مربوط به فعالیت‌های مالی غیرقانونی مشتریان شرکت «موساک فونسکا» نیست ولی بسیاری از اسناد منتشر شده نشان‌دهنده فعالیت‌های مالی غیرقانونی رهبران تراز اول، به خصوص فرارهای مالیاتی و فعالیت‌های مربوط به پولشویی آنهاست**

■ از ریاض تا لندن

بر اساس اسناد منتشر شده ملک سلمان از یک شرکت انگلیسی برای فرار مالیاتی ۳۴ میلیون دلاری برای منازل سلطنتی خود در لندن استفاده کرده است. این اسناد همچنین نشان می‌دهد «خلیفه بن زاید آل نهیان» حاکم ابوظبی امارات صاحب دست‌کم ۳۰ شرکت در جزایر ویرجین است که به این وسیله به منافع مالی قابل توجهی دسترسی پیدا کرده و املاک مسکونی در مناطق ثروتمندنشین لندن خریداری کرده که ارزش آنها دست‌کم ۱/۷ میلیارد دلار برآورد شده است. وی هزینه‌های خود را از راه وام‌هایی از رویال بانک اسکاتلند تأمین کرده است. بر اساس گزارش بی بی سی، اسناد درز کرده نخست‌وزیر ایسلند را در معرض اتهام به پنهان کردن میلیون‌ها دلار سرمایه در بانک‌های کشورش، تحت پوشش نام یک شرکت ثبت‌شده در گریزگاه‌های مالیاتی متهم می‌کند. سیگموندور گونلاگسون، نخست‌وزیر ایسلند و همسرش در سال ۲۰۰۷ شرکت خارجی وینتریس را خریده‌اند. گونلاگسون سود حاصل از این شرکت را هنگام ورود به پارلمان در سال ۲۰۰۹ اعلام نکرده و هشت ماه بعد نیمی از سهام شرکت را به قیمت یک دلار به همسرش فروخته بود. افشای این اسناد، نخست‌وزیر ایسلند را در معرض برکناری قرار داده است. روزنامه دیلی‌میل بریتانیا گزارش داده است که لرد اشکرافت، بارونس شارپلز از مجلس اعیان و مایکل میتز، نماینده سابق پارلمان از حزب محافظه‌کار چند عضو دیگر اعیان بریتانیا و سه عضو سابق مجلس عوام از حزب محافظه‌کار در «گریزگاه‌های مالیاتی» در خارج از بریتانیا حساب بانکی داشته‌اند.

■ پوتین؛ نوک پیکان رسانه‌های غربی

حدس و گمان‌هایی در این باره وجود دارد که نوک پیکان اسناد پاناما، ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه را نشانه گرفته و مطبوعات غربی هم که طی ماه‌های گذشته روی فساد مالی کرملین متمرکز شده بودند، اسناد مربوط به ولادیمیر پوتین را به شکلی خاص مورد توجه قرار داده‌اند. کاخ کرملین روز دوشنبه افشاگری‌های موسوم به اسناد پاناما درباره پولشویی و فساد برخی شخصیت‌های عالی رتبه جهانی را محکوم و اعلام کرد که رئیس جمهوری روسیه هدف اصلی این افشاگری‌هاست. دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین در مصاحبه‌ای مطبوعاتی گفته است: «کنسرسیوم بین‌المللی روزنامه‌نگاران تحقیقی که نقش اصلی را در اسناد پاناما درباره پولشویی و فساد مالی شخصیت‌های جهان بازی می‌کند، از مقام‌های سابق امریکا و کارمندان سابق دفتر اطلاعات مرکزی این کشور (سیا) تشکیل شده است.»

برنامه پانورامای بی‌بی‌سی و «کنسرسیوم روزنامه‌نگاران تحقیقی» که اسناد پاناما را بررسی کرده‌اند می‌گویند گروهی از نزدیکان و همپیمانان ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه را یافته‌اند که حلقه‌ای مشکوک به فعالیت‌های پولشویی را اداره می‌کنند. اداره فعالیت‌های این گروه که میلیاردها دلار را شامل می‌شود به عهده بانک روسیه بوده که دولت امریکا آن را «بانک شخصی مقامات ارشد فدراسیون روسیه» توصیف کرده است. مدارک به دست آمده نشان می‌دهد که «اینترنشنال میدیااورسیز» و «سونت اورسیز»، دو شرکت بزرگ واقع در پناهگاه‌های مالیاتی رسماً به یکی از نزدیک‌ترین دوستان رئیس جمهور روسیه تعلق داشتند، یعنی سرگئی رولدوگین، نوازنده حرفه‌ای ویولن‌سل که از زمان نوجوانی با ولادیمیر پوتین آشنا بوده و پدرخوانده ماریا، دختر پوتین است. اسناد مربوط به نواز شریف نخست‌وزیر پاکستان به همراه فرزندانش (دو پسر و یک دختر)، ایاد علاوی وزیر پیشین کشور عراق، علا مبارک پسر حسنی مبارک رئیس جمهور اسبق مصر و هشت عضو سابق دفتر سیاسی حزب کمونیست چین نیز در اسناد منتشر شده وجود دارد.

گزارش ۲

دهقان تماس تلفنی گرفت، لاوروف خواستار توقف فوری درگیری‌ها شد

دیپلماسی هماهنگ روسی-ایرانی برای توقف جنگ قره‌باغ

همزمان با تشدید درگیری‌ها بین نیروهای ارمنستان و جمهوری آذربایجان در منطقه قره‌باغ، دیپلماسی منطقه‌ای برای توقف درگیری‌ها شروع شده است. وزیر خارجه روسیه روز دوشنبه بار دیگر خواستار توقف فوری درگیری‌ها در منطقه ناگورنو قره‌باغ شد. وزیر دفاع ایران نیز در تماس تلفنی با وزیر دفاع آذربایجان گفت که جمهوری اسلامی از هیچ کمکی برای فروکش کردن این بحران دریغ نخواهد کرد.

همواره سعی کرده از بروز بحران در مناطق خارج نزدیک خود جلوگیری کند و این بحران‌ها را تهدیدی برای امنیت و منافع ملی خود می‌داند. ارمنستان و آذربایجان که هر دو از جمهوری‌های استقلال‌یافته از اتحاد جماهیر شوروی هستند، چند دهه است که بر سر مالکیت منطقه قره‌باغ با یکدیگر اختلاف دارند و مرز دو کشور در این منطقه سال‌هاست که وضعیتی جنگی را شاهد است و درگیری‌های اخیر در این منطقه نگرانی مقامات کرملین را در پی داشته است. به باور ناظران، روسیه از این نگران است که تشدید بحران در قفقاز جنوبی، سبب گسترش افراط‌گرایی شده و زمینه را برای گسیل تروریست‌ها به این منطقه فراهم کند. از سوی دیگر، سردار حسین دهقان وزیر دفاع ایران، روز دوشنبه در تماس تلفنی با سپهبد ذاکر حسن‌اف، وزیر دفاع جمهوری آذربایجان درباره آخرین تحولات بحران قره‌باغ گفت‌وگو و تبادل نظر کرد. سردار دهقان در این گفت‌وگوی تلفنی با تأکید مجدد بر خویشتنداری باکو و ایروان و با تأکید بر حل و فصل بحران از طریق مسالمت‌آمیز گفت: «جمهوری اسلامی ایران از هیچ کمکی برای فروکش کردن این بحران دریغ نخواهد کرد.» همچنین به گفته مقامات ایرانی، قرار است محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران رایزنی‌هایی با وزرای خارجه جمهوری آذربایجان و ارمنستان به منظور پایان دادن به درگیری‌های قره‌باغ داشته باشد.

■ آذربایجان به تنبیه ارمنستان ادامه خواهد داد

در ادامه روند اتهام‌زنی‌ها درباره مقصر آغاز درگیری‌ها در قره‌باغ، رئیس‌جمهور آذربایجان در نشست شورای امنیت ملی این کشور با دفاع از اقدامات ارتش این کشور، ارمنستان را مقصر درگیری‌های اخیر خواند. الهام علی اف، رئیس جمهور آذربایجان روز دوشنبه گفت: «ما آتش‌بس را نقض نکردیم و فقط به طور متناسب به اقدامات تحریک‌آمیز پاسخ دادیم. تا زمانی که ارمنستان از اقدامات تحریک‌آمیز دست برندارد، ارتش آذربایجان به تنبیه آنها ادامه خواهد داد.» به گزارش آرانم نیوز، الهام علی اف گفت: «آنها (ارمنستان) به مواضع ما حمله کردند و سربازان و پرسنل ما جان خود را از دست دادند. متعاقب این اقدام ارتش ما ضربه مهلکی به سر دشمن وارد کرد و اکنون آنها دارند در جهان فریاد می‌زنند که آذربایجان آتش‌بس را نقض کرد.» دولت باکو روز یک‌شنبه در بیانیه‌ای به طور یکجانبه آتش‌بس اعلام کرده بود ولی به گفته رسانه‌های محلی آتش جنگ در این منطقه همچنان ادامه دارد. جمهوری آذربایجان که پیشتر کشته شدن ۱۲ نظامی خود را تأیید کرده بود دیروز نیز از کشته شدن سه سرباز دیگر خود خبر داد. وزارت دفاع جمهوری آذربایجان روز دوشنبه اعلام کرد، نیروهای مسلح ارمنستان دهها بار اقدام به گلوله‌باران مواضع این کشور کرده و آتش‌بس را نقض کرده‌اند. واقف دیارگاخلی، سخنگوی وزارت دفاع جمهوری آذربایجان به اسپوتنیک گفت: «طرف ارمنستانی اقدام به شلیک توپخانه سنگین از جمله با استفاده از توپ‌های ۶۰، ۸۲ و ۱۲۰ میلی‌متری کرده است. در ۲۴ ساعت گذشته آتش‌بس ۱۲۱ بار نقض شده است.» دیارگاخلی همچنین گفت: «یک مقر فرماندهی نیروهای مسلح ارمنستان در خط مقدم منهدم شده است. چندین ژنرال، سرهنگ و افسران رده بالای طرف ارمنی در این درگیری کشته شده‌اند.»

نگاه

احمد کاظم‌زاده

سیر تأمل‌برانگیز اصلاحات عراق

زمانی که لزوم مبارزه با فساد در عراق با حمایت مرجعیت این کشور مطرح شد این امید و انتظار پیش آمد که تحقق این مطالبه بتواند اعتماد مردم و مرجعیت را به دولت این کشور افزایش دهد و توان آن را در برقراری نظم و امنیت واحیای حاکمیت ملی و تمامیت ارضی این کشور افزایش دهد. از این دید اگر روند مبارزه با فساد به گونه‌ای پیش می‌رفت که بر اساس آموزه‌های دین مبین اسلام جهاد اکبر را به موازات جهاد اصغر رقم می‌زد، بی‌تردید می‌توانست زمینه‌های فساد را در این کشور (که از میراث دوران اشغال است) بخشکاند و بدین ترتیب کارایی و کارآمدی آن را افزایش دهد اما متأسفانه مجموعه عواملی از قبیل: درگیری دولت و ارتش عراق در جنگ با داعش، پیامدهای ناشی از کاهش بهای نفت، فتنه‌انگیزی‌های عربی و غربی (به‌خصوص سعودی و انگلیسی) و اعمال فشار شتابزده برخی از نیروهای سیاسی داخلی در مجموع شرایطی را پدید آورد که طرح اصلاحات (همچنانکه از ترکیب کابینه به اصطلاح تکنوکرات برمی‌آید) به گونه‌ای پیش رود که نه تنها اطمینان و اعتماد لازم و کافی را برای مبارزه با فساد به ارمغان نیاورد بلکه با برانگیختن اختلافات داخلی میان عناصر ائتلاف ملی عراق به عنوان حامی و پشتوانه دولت این کشور، اتحاد و همگرایی داخلی میان این ائتلاف را تضعیف و سست سازد و بدین ترتیب مهم‌ترین سرمایه آنها را با خطر مواجه سازد. بر این اساس کوچک‌سازی دولت عراق (که در مواردی با ترکیب و ادغام وزارتخانه‌ها همراه بوده) هر چند به کاهش هزینه‌های دولت کمک می‌کند اما نادیده گرفتن توازن قبلی در کابینه جدید باعث شکل‌گیری دور جدیدی از اعتراضات به‌خصوص از سوی احزاب و گروه‌های سیاسی شیعه شده است. در این میان بررسی واکنش رسانه‌های وابسته به مخالفان دولت و نظام سیاسی جدید عراق و در رأس آن عربستان نشان می‌دهد که آنها بی‌صبرانه در انتظار بروز چنین اختلافاتی بوده‌اند و از این دید این احتمال که خود نیز با واسطه برخی از کشورهای غربی به‌خصوص انگلیس در هدایت و مدیریت این تنش‌ها دست و نقش داشته باشند بعید نیست. در ترکیب جدید کابینه پیشنهادی دست کم دو نکته قابل تأمل و سؤال‌برانگیز وجود دارد: نخست واگذاری سکان دیپلماسی و سیاست خارجی عراق به شریف علی بن حسین است که از نوادگان خاندان پادشاهی این کشور است و در عین حال دارای علایق انگلیسی است. از این نظر واگذاری این پست به این شخص هر چند می‌تواند به ترمیم روابط عراق و کشورهای عربی کمک کند اما به تدریج می‌تواند نظام سیاسی جدید این کشور را از مسیر واقعی خود دور کند. دوم واگذاری پست وزارت نفت به کردها آن هم در شرایطی که از یکسو نفت یکی از مهم‌ترین مسائل چالش‌برانگیز در روابط میان دولت مرکزی و حکومت اقلیم کردستان عراق به شمار می‌رود و از دیگر سو رهبری اقلیم در پی اعلام برگزاری همه‌پرسی استقلال است. بر این اساس در مجموع می‌توان گفت هرچند لزوم اصلاحات سیاسی و مبارزه با فساد به وسیله رهبران سیاسی و دینی شیعه مطرح شد اما مسیری که برای تحقق این مطالبه طی شد به گونه‌ای پیش رفت که اطمینان و اعتماد لازم را در این زمینه ایجاد نمی‌کند. بر این اساس به نظر می‌رسد طرح اصلاحات سیاسی در عراق باید به گونه‌ای بازنگری شود که اولاً اتحاد داخلی را میان احزاب و گروه‌های سیاسی به‌خصوص در داخل بزرگ‌ترین فراکسیون مجلس حفظ و تقویت کند دوم اینکه زمینه لازم را برای مبارزه ریشه‌ای با فساد فراهم سازد و سوم اینکه به تقویت ثبات و امنیت داخلی از طریق مبارزه با تروریسم تکفیری کمک کند چهارم اینکه زمینه را برای احیای حاکمیت ملی و تمامیت ارضی فراهم سازد و در نهایت اینکه حمایت و پشتیبانی مرجعیت را کسب کند. در این صورت می‌توان به موفقیت طرح اصلاحات سیاسی و در چارچوب آن ترمیم کابینه اطمینان یافت.

اخبار کوتاه

■ تظاهرات در بحرین علیه «دولت» و «فرمول یک»

شماری از مردم بحرین با برپایی تظاهرات در این کشور به برگزاری مسابقات اتومبیلرانی فرمول یک اعتراض کردند. شرکت کنندگان با در دست داشتن پلاکارت‌های «بحرین ما اشغال شده است، مسابقات را متوقف کنید» و سر دادن شعارهایی مانند «تنها در برابر خدا تسلیم می‌شویم نه در برابر حاکم ظالم» مخالفت خود را از برپایی این مسابقات نشان دادند. از سوی دیگر، شبکه خبری العالم اعلام کرد مردم بحرین در اعتراض به سیاست‌های دولت بحرین از این مسابقات استقبال کمی داشته‌اند و نیمکت‌های پیست مسابقه تقریباً خالی از تماشاگر بود.

■ تشکیل اولین دادگاه عالی قانون اساسی فلسطین

«محمود عباس» رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین یک‌شنبه شب دستوری صادر کرد تا به موجب آن نخستین دادگاه عالی قانون اساسی فلسطین به ریاست «محمد عبدالغنی احمد الحاج‌قاسم» و هفت عضو دیگر تشکیل شود. بر اساس گزارش وبگاه «العین»، «حسن‌العوری» مشاور قانونی محمود عباس در اظهاراتی مطبوعاتی گفت: تصمیم برای تشکیل این دادگاه، دستاوردی ملی برای حمایت از قانون اساسی و دیگر قوانین است، دادگاه یاد شده بر لایحه‌ها و قوانین مصوب با قانون اساسی، تفسیر متون قانون اساسی و نیز حل و فصل مسائل مورد اختلاف میان نهادهای دولتی نظارت می‌کند.

■ انتقاد شدید رئیس پارلمان اروپا از اردوغان

مارتین شولتز، رئیس پارلمان اروپا به شدت به رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری ترکیه اعتراض کرد. وی گفت: پذیرفتنی نیست که رئیس جمهوری کشوری از آلمان بخواهد که حقوق دموکراتیک خود را محدود کند، به این علت که فکر می‌کند او را به طنز کشیده‌اند. رئیس پارلمان اروپا گفت: باید به اردوغان تفهیم کنیم که در کشور ما دموکراسی حاکم است، همین. در برنامه طنز Extra3 که در ۱۷ مارس از تلویزیون شمال آلمان وابسته به شبکه اول تلویزیون این کشور پخش شد، از سیاست رئیس جمهوری ترکیه به خاطر نقض آزادی بیان و عدم رعایت حقوق بشر انتقاد شده بود. در پی بخش برنامه طنز درباره سیاست‌های اردوغان در تلویزیون شمال آلمان (NDR)، رئیس جمهوری ترکیه به پخش این برنامه اعتراض کرد و دولت ترکیه مارتین اردمن، سفیر آلمان در آنکارا را فراخواند.

■ رزمایش کره‌جنوبی در نزدیکی مرزهای کره‌شمالی

کره‌جنوبی روز دوشنبه در نزدیکی مرز با کره‌شمالی و در دریای شرقی دست به اجرای مانور نظامی با گلوله‌های جنگی زد. سخنگوی وزارت دفاع کره‌جنوبی در بیانیه‌ای اعلام کرد: هدف از برگزاری این رزمایش آمادگی در برابر تحرکات نظامی کره‌شمالی است. وی ادامه داد: این رزمایش برای آمادگی بیشتر و توانمندسازی ارتش کره جنوبی برای مقابله با هرگونه تهدیدی صورت گرفته است. این رزمایش در حالی انجام شد که تنش‌های نظامی در شبه جزیره کره به دلیل آزمایش‌های اتمی و موشکی اخیر کره‌شمالی، شدت گرفته است.

■ یادداشت ضدایرانی سفیر امارات در امریکا

یوسف العُطیبه، سفیر امارات متحده عربی در امریکا در یادداشت خصمانه و مغرضانه خود که در روزنامه وال‌استریت ژورنال منتشر شده است، عملکرد ایران را به ویژه در منطقه خاورمیانه پس از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) مورد بررسی قرار داد و با تکیه بر ادعاهای بی‌اساس خود، ایران را به دست داشتن در اقدامات خشونت‌آمیز و خرابکارانه در منطقه متهم کرد. او در بخشی از یادداشت خود با اشاره به توافق هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ گفت که عملکرد ایران نه تنها بهتر نشده بلکه این کشور در اکتبر و نوامبر ۲۰۱۵ و همچنین اوایل مارس ۲۰۱۶ چند آزمایش موشکی بالستیک انجام داده است. العطیبه در ادامه ادعاهای خود این آزمایش‌های موشکی را نقض قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل دانست. سفیر امارات همچنین با طرح این ادعا که ایران در امور داخلی بسیاری از کشورهای منطقه دخالت می‌کند، نوشت که توافق هسته‌ای فرصتی برای ایران است تا این اقدامات خود را افزایش دهد، در حالی که جامعه بین‌الملل هیچ پاسخی به آن نمی‌دهد.